

Kan nettplanen sprekke?

FOTO: BJARNE LANGSETH

FSN er bekymret for at den omfattende nettplanen i nord vil sprekke dersom Statnett ikke får tilført ny kapital slik de har søkt om. Det vil kunne bremse utviklingen av ny fornybar kraft fra viktige fornybarområder i Norge.

Statnetts masterplan for nettutvikling i nord ble presentert av Statnett og FSN i midten av mai. Hensikten med planen var å sikre at sentralnettet videreutvikles for å møte utfordringene fra ny produksjon, behov for industri-kraft og utfasing av klimagasser, spesielt i tilknytning til oljevirkosomhet i nord. Statnett anslo at investeringene vil komme på om lag seks milliarder kroner fram til 2016, og ytterligere 5,5 milliarder til 2025.

Ber om fire milliarder

I forbindelse med presentasjonen av planen framholdt Statnetts konsernsjef Auke Lont at en forutsetning for å holde den anslåtte tidsplanen er at Statnett får tilgang på kapital og kompetanse.

Allerede i mars i år søkte Statnett om en egenkapitaltilførsel fra eieren på 2,7 milliarder kroner. Nå har selskapet vurdert behovet som noe større på grunn av omfattende investeringer, som Statnett mener er nødvendig for å opprettholde forsynings sikkerheten i Norge, øke verdiskapningen og legge til rette for ny, miljøvennlig kraftproduksjon. Søknaden er derfor utvidet til et behov på fire milliarder kroner. Den utvidede søknaden er basert på nye analyser av behovet for overføringskapasitet i årene framover.

Konsekvenser

– Jeg frykter at konsekvensene ved at Statnett ikke får disse midlene kan bli at den omfattende og helt nødvendige nettutbyggingen i nord ikke blir gjennomført etter de

positive planene som ble lansert i vår. Dette vil få store konsekvenser for næringsutvikling i nord og det vil forsinke ytterligere framføringen av miljøvennlig kraft fra det store fornybarpotensialet, spesielt i Finnmark, sier daglig leder Knut Lockert i FSN. Han presiserer også at forsynings sikkerheten i nord allerede er på et farlig lavmål.

Må vurderes

På spørsmål fra NettOpp om hva konsekvensene vil bli dersom Statnett ikke får denne kapitaltilførselen, svarer kommunikasjonsdirektør Tor Inge Akselsen i Statnett slik:

– Det er ikke lagt noen plan B for å møte en situasjon der vi ikke skulle få den tilførselen av egenkapital som vi har behov for. Skulle situasjonen oppstå, ville den naturligvis få konsekvenser som måtte vurderes. Men vi ønsker ikke å spekulere i det nå.

Brukerrådsstøtte

Statnetts brukerråd sier i et brev til statsminister og de aktuelle statsråder fra finans, energi, miljø og næring, at det er svært viktig at Statnett er et robust og handlekraftig selskap. I brevet framholdes det at Statnett må ha en tilfredsstillende samlet finansierings- og egenkapital-situasjon i forhold til de oppgaver foretaket har og de investeringer foretaket skal gjennomføre i årene framover.

«Brukerrådet er bekymret for at gjennomføringen av viktige prosjekter kan på påvirket i negativ retning dersom Statnetts egenkapital ikke styrkes», heter det i brevet.

Høyst påkrevet å vise aktivt eierskap

Av leder i FSNs nordområdeutvalg, Per Erik Ramstad.

FOTO: BJARNE LANGSETH

Statnett har ikke hatt for vane å be om økt egenkapital. Når den nye konsernsjefen Auke Lont går til det skritt å be staten om økt egenkapital på fire milliarder kroner, må både bransjen og politikerne regne med at dette er høyst påkrevet. Fra bransjehold er vi meget fornøyd med den offensive holdningen fra Statnetts leder.

Det er hevet over tvil at Statnett ligger på etterskudd med investeringer i sentralnettet. Politikerne må ikke sette seg i den situasjonen at de hindrer nødvendig infrastruktur-utbygging for landet. De investeringene Statnett gjør i sentralnettet utløser det mangedobbelte i verdiskapning,

gjennom utbygging av vindkraft og industri. Uten infrastrukturen på plass blir både miljøet og økonomien skadelidende.

Til sammenligning for Statnetts ønsker om økt egenkapital, ba søsterselskapet Statkraft om økt egenkapital på 12 milliarder i 2003, og de har bedt om åtte milliarder i 2009. Så vidt jeg kjenner til fikk de «bare» fire i 2003, og de har ikke fått svar ennå i år.

Aktivt eierskap

Når staten ønsker å opptre som en «aktiv eier» betyr det ikke bare å melke statsselskapene for overskuddene gjennom årlige gigantutbytter. Et aktivt eierskap betinger også å tilføre kapital når det er nødvendig. Vi har sett lite konstruktivt komme ut av det aktive eierskapet i den forrige «rød-grønne» regjeringsperioden. Nå må det vises at ansvarlig aktivt eierskap gjennom å tilføre den kapitalen som er nødvendig for landet.

Hvor lett skal det være?

Hvor lav bør terskelen være for å kunne etablere seg som strømleverandør? Krav til faktureringsmåter kan spare kundene for store tap, mener FSNs omsetningsutvalg.

NVE har tidligere gjort det klart at de ikke vil stille noen krav til kraftleverandørene om hvordan fakturering skal skje. De ønsker en lav terskel for å kunne etablere seg som strømleverandør og dermed få flest mulig konkurranter inn i markedet.

FSNs omsetningsutvalg er imidlertid enig med Forbrukerombudet i at det enten bør innføres et generelt forbud mot forskuddsfakturering av forbrukerkunders kjøp av elektrisk kraft, eller at det eventuelt pålegges kraftleverandørene å stille sikkerhet for innbetalt forskudd som sikrer tilbakebetaling til forbrukerne i tilfelle hvor leveransene innstilles.

Kan bli vurdert

Seksjonssjef Thor Erik Grammeltvedt i NVE bekrefter overfor NettOpp at det ikke er foretatt noen ny vurdering av dette spørsmålet. Han sier at det heller ikke er utredet om NVE har hjemmel i loven til å stille krav til fakturering.

– NVE vil ikke utelukke at det som et resultat av den gjennomgangen av regelverket som det legges opp til som følge av innføringen av AMS og oppfølgingen av EUs 3-pakke, kan være aktuelt å vurdere ulike virkemidler for både å øke konkurransen og ta vare på kundenes interesser, sier Thor Erik Grammeltvedt til NettOpp.

NYTT FRA STATNETTS BRUKERRÅD

ØVSTEBØ NY LEDER

Stein Øvstebø fra Norsk Industri er valgt som ny leder i Brukerrådet etter Helge Stanghelle som er gått av som representant.

Kan gå konkurs

Det er en viss risiko for at leverandører går konkurs eller innstiller leveransen av annen årsak, etter å ha krevd inn forskudd fra forbrukerkunder. Det mener både FSNs omsetningsutvalg og Forbrukerombudet.

Grammeltvedt viser til den vurdering NVE har gjort om det skal stilles krav til likviditet og soliditet innen kraftomsetning, og sier i den sammenheng:

– Men også dette er vurdert som uhensiktsmessig i forhold til det begrensede antall konkurser som er registrert i løpet av de siste årene.

Han legger til at det samtidig er viktig at alle leverandører må være balanseansvarlig og stille sikkerhet både overfor NPS og Statnett, der de er utsatt for en løpende soliditetsvurdering.

NVE og Omsetningsutvalget har avtalt å møtes den 28. oktober der ovennevnte tema åpenbart vil være gjenstand for diskusjon.

DET LUNE HJØRNET

Hemmelig valg

Vi har nylig gjennomført valg i dette landet, men vi er enda ikke helt sikker på hvem vi har valgt, hvordan og hvorfor. Slike hemmelige valg har vi hørt om før:

Det var valg i Sovjetunionen, og Ivan ble hentet av soldater for å avgi stemme. I stemmelokalet fikk han en lukket konvolutt og beskjed om å legge den i urnen.
– Men skal jeg ikke få se hvem jeg stemmer på, spurte han. Soldaten pirket han i ryggen med geværet:
– Husk, vi har hemmelig valg i dette landet.

